

Amtsrepartitionsfonds-Statterne, der paa denne Gaard, som jeg her har taget til Exempel, udgjøre 83 Rd. 4 Mk. 12 $\frac{1}{2}$ s.; — det er en Gaard paa omtrent 7 Edr. Hartorn. Tienden kan man heller ikke forandre, den udgjør $19\frac{1}{2}$ E. Byg —; jeg har regnet den til 5 Rd. Tønden, det er en Regning, som gaaer gjennem det Hele, man kan sætte den ned, men saa maa det Samme skee ved Indtægten —, altsaa ialt 97 Rd. 3 Mk. Nu komme Communes afgifterne, de ere her i det Sogn eller Sognes forstanderskab, jeg taler om, Kjørslær o. s. v. deri indbefattede, 50 Rd. om Aaret. Man maa ogsaa regne Noget for Tjenesttyendets Mattellek, Sengklæder, Lagener o. s. v. — det har jeg ansat til 20 Rd. om Aaret — og saa hele Bondesfamiliens Paaklædning, Underhold, kort sagt Alt, hvad der angaaer den, som Underblydning etc., det har jeg ansat til 300 Rd. om Aaret, man kan sætte det ned, om man vil, til 250 Rd., det vil dog Ingen sige, er for meget forlangt for en Familie. — Nu kommer jeg til Indtægterne af Gaarden, dem har jeg regnet saaledes: 4 Edr. Land besaaet med Hvede — man seer altsaa, at jeg ikke er gaaet ud fra flatte Jorder — 10 Fald — jeg troer ikke, man for almindelig Bondedyrkning tør forudsætte Mere som Gjennemsnit — 1 E. Land besaaet med Rug, 10 Fald; 9 Edr. Land med Byg, hvoraf de 5 Edr. paa de bedre Jorder, 11 Fald, og de 4 paa de mindre gode Jorder 9 Fald; 3 Edr. Græs, 4 Fald — jeg har regnet det til 12 Edr. — 1 E. Rug paa den magre Jord 8 Fald, 7 Edr. Havre til 9 Fald. Man kan sætte disse Fald noget op, om man virkelig troer at kunne forsvare det som Gjennemsnit. Jeg har regnet, at paa en saadan Gaard holdes 10 Køer, og Indtægten af hver Ko har jeg sat til 40 Rd. om Aaret; jeg har regnet, at der holdes 12 Faar, og at de indbragte tilsammen ved Uld og Affom 94 Rd. Jeg har regnet en Indtægt af Hønsesgaarden til 30 Rd. og af Haven til 30 Rd.; jeg har regnet en Indtægt paa Hestene imod den Udgift, jeg har regnet, af 30 Rd. det ene Aar med det andet. Nu vil jeg overlade til Enhver, naar de saae samlet disse Tal, som de jo vilde kunne samle, at komme til at

gjøre et Overslag; og saa ville de saae at see, hvad en saadan Gaard kan taxeres til, og en anden Taxation kan ligeoverfor de offentlige Stiftelser ikke komme til at gjælde, om man vil sige, at Bonden skal kunne være holden der ved og Stiftelsen sikret. Dersom den ærede Minister vilde erklære, at vi kunde indføre i Loven, at en Taxationsmaade efter denne Regel skulde følges, skulde jeg være meget villig til at gaae ind paa den Betragtningensmaade, som det ærede Medlem (Lillisch) her har opstillet; naar han siger, at efter en Taxation, udført paa denne Maade, efter en saadan schematariff Dypgjørelse skal enhver Gaards Priis ansættes, og at det da skal være overladt til Fæsteren at gaae ind paa at købe eller lade det være, saa skal jeg ikke vige tilbage derfor; saa kunne vi spare al Mellemhandling imellem Bedkommende, saa er Sagen simpel, klar og redelig; ethvert andet Forsøg taber lidt deraf fra den ene eller den anden Side. Her gaaer det ud paa at sikre Stiftelsen paa den ene Side og Bonden paa den anden, og det er det, der skal gjøres; alt det Dvrigte gaaer ud paa de to Ting, at holde sig til Conjuncturerne og speculere i Trangen af den voxende Befolkning. Speculere i Trangen af den voxende Befolkning er det, som de gjøre, der bilde sig ind at eie Jordsmonnet og at kunne gjøre med det, hvad de ville, og derfor komme vi ikke let til at forstaae hinanden, saalænge man ikke kan flytte sig bort fra en Betragtningensmaade, stættet paa en Ret, Noget, som man kalder en Eiendomsret, det er en Transfiguration af en Ret, der er en Forsørgelsesret og en Forsørgelsespligt — thi det er den jordsrotlige Bestielse, det er en Forsørgelsesret for og en Forsørgelsespligt mod dem, som man dengang kaldte Tjenere, og som nu have udløst deres Tjenerskab med dyre Penge.

Naar det ærede Medlem har talt om, at Stiftelserne, at Bønderne vilde være værre tjente ligeoverfor denne Taxationscommission — det sagde det ærede Medlem idag — end ved at overlade det i Ministerens Haand, da troer jeg, at han dog ikke vil kunne holde fast der ved, naar han lægger Mærke til, at Bonden eller Brugeren er selv tilstede ved Underhand-